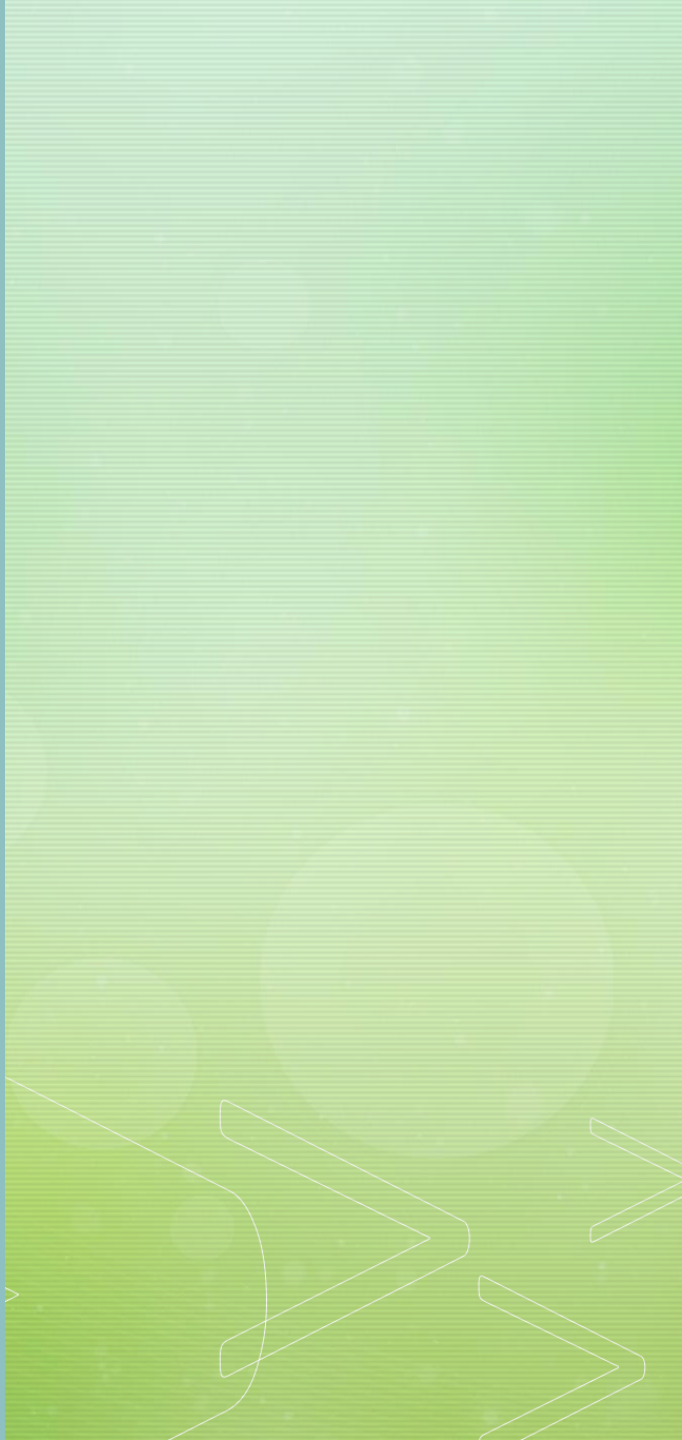

Mežciema pamatskolas psiholoģe

Pieredze projekta izaicinājumā

Kāpēc tik daudz tiek runāts par mobinga problēmu, taču ņirgāšanās izplatība nemazinās. Kā atbilde uz šo aktuālo jautājumu ir - problēmsituācijas tiek risinātas novēloti, neskaidra atbildības sadale.

- 2021./2021.m.g. tika veikts pētījums par skolēnu (sākumskolas, pamatskolas un vidusskolas vecuma), pedagogu un vecāku informētību par mobingu izglītības vidē (Global Shapers Riga Hub sociālā projekta “# Neklusē” ietvaros. Izglītojamo aptaujas rezultāti atklāja, ka 46 % no respondentiem ir saskārušies ar ņirgāšanos pēdējo 12 mēnešu laikā, no tiem 38% ir bijuši ņirgāšanās vērotāji, 15% kļuvuši par upuriem, bet 4 % bijuši pāridarītāji. Savukārt no tiem, kas bijuši ņirgāšanās vērotāji, 44% **neko nedarīja, jo nezināja, kā rīkoties.**

Bērnu jaunatnes un ģimenes politikas attīstības pamatnostādnēs 2022.-2027.gadam izvirzīts mērķis ”sekmēt bērnu un jauniešu drošību, attīstību, psiholoģisko un emocionālo labklājību”, ietverot tajā rīcības virzienu “Visa veida vardarbības izskaušanu”.

-
- Mobings var tikt novērots jau pirmsskolā. Pirmsskolas vecuma bērni var darīt pāri citiem, lai pievērstu uzmanību, izrādītos vai dabūtu to, ko viņi grib (rotaļlietas, apģērbu u.c.). Viņi var darīt pāri arī tādēļ, ka ir dusmīgi vai apbēdināti, vai garlaikoti. Viņi var būt greizsirdīgi uz bērniem, kam viņi dara pāri. Pret viņiem pašiem arī var tikt vērsts mobings.
-

Skolā par mobinga upuri var kļūt ikviens bērns

Mobings bieži ir vērsts pret vienu vai diviem bērniem klasē. Tie var būt fiziski vājāki, citādi domājoši vai ārēji atšķirīgi, taču tie nav noteicošie iemesli.

Jebkurā gadījumā, ja ir apdraudēta bērna drošība vai ir pamatotas aizdomas par fizisku vai emocionālu vardarbību (t.sk. ņirgāšanos) pret izglītojamo, izglītības darbiniekiem nekavējoties jāiesaistās konfliktu situācijas risināšanā.

Mēs zinām, ka skolas vecumā bērni mācās veidot attiecības ar citiem cilvēkiem. Bērni pilnveido gan savas sociālās (konfliktu risināšanu, robežu noteikšanu), gan emocionālās prasmes (spēju regulēt emocijas). Tādēļ ļoti būtiski izglītības iestādē veicināt **regulāru prevencijas nodrošināšanu mobinga mazināšanai. Nozīmīgi ir atrast veidus, kā iesaistīt izglītojamos, pedagogus un vecākus un lai šis process nebūtu tikai kampaņveidīgs. Regulāra datu apkopošana un analīze ir svarīga mobinga prevencijai.**

Emocionālā vardarbība skolās ir plaši izplatīta, turklāt Latvijā plašāk nekā citviet.

“Tā rada pierādītu apdraudējumu bērna veselīgai attīstībai, labsajūtai, psihiskajai veselībai un dzīves tālākajām prognozēm. Lai šādas situācijas veiksmīgi risinātu, ir nepieciešams pēc iespējas precīzāk diagnosticēt emocionālās vardarbības izpausmes – pēc formas, tipa, iesaistīto lomām. Jāatceras, ka nereti vienai personai mēdz būt dubultās lomas – gan upuris, gan pāridarītājs, tādēļ atbalsts un palīdzība var būt nepieciešama visiem iesaistītajiem” - *Pusaudžu resursu centra vadītājs Nils Konstantinovs.*

Sākumskolā „pāridarītāja” un „upura” lomas bieži vien ir neskaidras. Viens un tas pats bērns vienā dienā var būt mobinga upuris, savukārt, nākamajā uzvesties kā pāridarītājs.

Pilotprojekta laikā tika nofilmēti 75 video

- Filmiņās ir ietverti attiecību veidošanas, konfliktu risināšanas, emociju atpazīšanas aspekti. Video ir veidoti uz patiesiem stāstiem dažādos vecumposmos, kuros ir atspoguļoti izglītojamie ar izteiktām izskata vai uzvedības atšķirībām, īpašām vajadzībām, zemu pašcieņu vai nespēju noteikt robežas. Īpaši gribu uzsvērt mobinga veidu, kur tiek izmantotas modernās tehnoloģijas. Kur ar sociālo tīklu, fotografēšanas / filmēšanas funkciju tiek izplatīti attēli, ziņas, kas sāpina. Ir ļoti vērtīgi attīstīt bērniem prasmi – mācīties atpazīt, ieraudzīt, analizēt dažādu mobinga veidu situācijas, izspēlējot dažādas lomas – upuris, pāridarītājs, novērotājs, ar videofilmiņu palīdzību. *Piemēri 2 -video*

Projekta vērtība

Metodiskais materiāls (video) ir kā palīgs pedagoga darbā ar izglītojamiem, lai mazinātu mobinga problēmas skolā un orientēts uz pedagoga profesionalitātes veicināšanu sadarbībā ar klases skolēniem, izprotot izglītojamā vajadzības, vecumposmu, bērnu - jauniešu uzvedības problēmas un riskus, **mūsdienu skolas vides daudzveidību un specifiku**, kā arī pedagoga un vecāku sadarbības būtību.

Svarīgi ir sniegt zināšanas un veidot izpratni par mobingu, par to stāstot, skaidrojot atbilstoši vecumposmam, lai sniegtu praktiskus padomus, kā rīkoties dažādās problēmsituācijās. Veicinot izglītojamo vidū diskusijas par šīm tēmām, jo bieži vien bērni nestāsta vecākiem par to, kas notiek viņu dzīvē skolā.

**“Laiki nav svarīgi,
svarīgs ir cilvēks”**

I. Ziedonis

